

Опис страхового продукту «Портфельне страхування експортних кредитів»

Страховальником за цим продуктом є український банк.

Страховальник за цим продуктом має відповідати усім таким вимогам:

- страхувальник є банком - юридичною особою, яка на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги в Україні;
- страхувальник дотримується регулятивних вимог, включаючи індивідуальні нормативи Національного банку України, встановлені для страхувальника протягом останніх 6 місяців, або в разі деяких порушень, надає ЕКА роз'яснення щодо їх відхилень та (за запитом ЕКА) заходів щодо їх усунення;
- протягом останніх 12 місяців до дати укладення договору страхування не застосовувалися до страхувальника або до власників істотної участі в страхувальнику, або до пов'язаних осіб страхувальника Україною, іноземними державами - членами Організації економічного співробітництва та розвитку чи ЄС санкції;
- наявність технологій та процедур кредитування суб'єктів господарювання, прийнятність яких визначається ЕКА;
- наявність в організаційній структурі страхувальника сукупності служб, відділів, підрозділів тощо, що знаходяться у взаємозв'язку і співпідпорядкованості і виконують функції з кредитування суб'єктів господарювання;
- наявність в продуктивній лінійці страхувальника кредитних продуктів для суб'єктів господарювання, які надають можливість підтримувати експорт України шляхом кредитування, інформація про які розміщена на вебсайті страхувальника;
- наявність працюючого кредитного портфеля суб'єктів господарювання, перевагою є наявність кредитного портфелю направлено на підтримку експорту України.
- наявність кредитної політики, яка визначає цільові ринки/клієнтів, ліміти на кредитні експозиції тощо.

Об'єктом страхування є можливі збитки страхувальника унаслідок повного або часткового невиконання позичальником умов кредитного договору в частині погашення основного боргу за експортним кредитом.

Страховання відсотків (процентів) тимчасово не здійснюється.

Договір страхування укладається на **15 (п'ятнадцять) років**, але експортні кредити приймаються на страхування тільки протягом перших 10 (десяти) років дії договору страхування.

Період страхування (відповідальності ЕКА за окремим експортним кредитом) починається не раніше отримання ЕКА від страхувальника страхового платежу за таким експортним кредитом.

Період страхування за окремим експортним кредитом не може перевищувати 5 (п'ять) років.

Період страхування за окремим експортним кредитом не може перевищувати строку дії договору страхування.

Страхова сума встановлюється у валюті експортного кредиту окремо за кожним експортним кредитом в межах суми основного боргу за експортним кредитом та не може перевищувати 85% суми зовнішньоекономічного договору (контракту), на виконання якого надається такий експортний кредит.

Загальна страхова сума за договором страхування визначається шляхом складання усіх страхових сум за окремими застрахованими експортними кредитами, та на будь-яку дату не може перевищувати ліміту за портфелем.

Страховий платіж за окремим експортним кредитом, період страхування за яким не перевищує або дорівнює 365 (триста шістьдесят п'ять) календарних днів, сплачується страхувальником одноразово у повному обсязі в безготівковій формі на рахунок ЕКА до дати початку дії періоду страхування за таким експортним кредитом.

Страховий платіж за окремим експортним кредитом, період страхування за яким перевищує 365 (триста шістьдесят п'ять) календарних днів, сплачується Страхувальником частинами згідно графіку, зазначеного для такого експортного кредиту в Реєстрі, в безготівковій формі на рахунок ЕКА.

Сплатою страхового платежу (першої та наступних частин страхового платежу) за окремим експортним кредитом, страхувальник підтверджує, що такий експортний кредит на дату сплати страхового платежу (першої та наступних частин страхового платежу) відповідає усім вимогам до позичальника, кредитного договору та зовнішньоекономічного договору (контракту) (далі - ЗЕД).

Страхові тарифи на страхування експортних кредитів становлять:

➢ для експортних кредитів, що надаються у період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, та впродовж 60 (шістдесяти) днів з дня його припинення або скасування:

- якщо період страхування експортного кредиту не перевищує або дорівнює 365 (триста шістьдесят п'ять) календарних днів - 0,6%;

- якщо період страхування експортного кредиту становить більше 365 (триста шістьдесят п'ять) календарних днів, але не перевищує або дорівнює 2 (два) роки - 1,2%

- якщо період страхування експортного кредиту становить більше 2 (двох) років, але не перевищує або дорівнює 3 (трих) років - 3,2%

- якщо період страхування експортного кредиту становить більше 3 (трих) років, але не перевищує або дорівнює 4 (чотири) роки - 5,2%

- якщо період страхування експортного кредиту становить більше 4 (чотирьох) років, але не перевищує або дорівнює 5 (п'ять) років - 7,2%

➤ для експортних кредитів, що надаються починаючи з 61 (шістдесят першого) дня, відлік якого починається з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні:

- якщо період страхування експортного кредиту не перевищує або дорівнює 365 (триста шістдесят п'ять) календарних днів – 1,6%;

- якщо період страхування експортного кредиту становить більше 365 (триста шістдесят п'ять) календарних днів, але не перевищує або дорівнює 2 (два) роки – 4%

- якщо період страхування експортного кредиту становить більше 2 (двох) років, але не перевищує або дорівнює 3 (трьох) років – 6%

- якщо період страхування експортного кредиту становить більше 3 (трьох) років, але не перевищує або дорівнює 4 (чотири) роки – 8%

- якщо період страхування експортного кредиту становить більше 4 (чотирьох) років, але не перевищує або дорівнює 5 (п'ять) років – 10%

ЕКА має право здійснювати плановий та позаплановий перегляд страхових тарифів та ліміту за портфелем.

Франшиза є безумовною та становить 10% від розміру страхового відшкодування за кожним окремим застрахованим експортним кредитом.

Період очікування становить 60 календарних днів для кожного окремого кредитного договору. Період очікування починається з дня, наступного за днем отримання ЕКА письмового повідомлення Страхувальника про настання події, що має ознаки страхового випадку.

подія, ризик виникнення якої застрахований та яка настала, може бути визнана такою, що настала, може бути визнана страховим випадком, - після закінчення періоду очікування та встановлення ЕКА факту, причин та обставин настання такої події, визначення розміру збитку.

Розмір страхового відшкодування визначається у валюті страхової суми. Виплата страхового відшкодування здійснюється ЕКА у гривні за офіційним курсом Національного банку України на день виплати за кожним окремим експортним кредитом.

Вимоги до експортного кредиту:

На дату включення експортного кредиту (кредитного договору) до Реєстру:

- максимальний ліміт заборгованості на одного позичальника встановлюється ЕКА індивідуально для кожного страхувальника, але не може бути більше 20 000 000 гривень (в еквіваленті);

- ліміт заборгованості позичальника не перевищує 85% суми ЗЕД, на виконання якого надається експортний(-і) кредит(-и);

- максимальний розмір кредиту(-ів) на підтримку експорту на 1 групу встановлюється ЕКА індивідуально для кожного страхувальника, але не може бути більше 90 000 000 гривень (в еквіваленті);

- ліміт заборгованості (сума основного боргу) Групи не перевищує 85% вартості ЗЕД, на виконання яких надається експортний(-і) кредит(-и);

- строк 1-го кредиту не більше 5 (п'яти) років (1 827 днів);

- **обов'язкове забезпечення:** 100% від ліміту заборгованості (суми основного боргу) – договір страхування ЕКА та порука власника позичальника (кінцевого бенефіціарного власника, сукупний розмір власності якого становить не менше 50%+1) або поруки співвласників позичальника (кінцевих бенефіціарних власників, розмір власності яких становить сукупно не менше 50%+1); для кредитів, сума яких складає 5 млн. грн. та більше, обов'язковим є оформлення в заставу майнових прав на виручку за зовнішньоекономічним договором (контрактом) або інший прийнятний вид забезпечення/застави. Вивільнення обов'язкового забезпечення забороняється до моменту закінчення кредитного договору позичальника.

Майнові права на виручку за зовнішньоекономічним договором (контрактом) не вимагаються в якості обов'язкового забезпечення за експортним кредитом у разі, якщо наявний інший прийнятний вид забезпечення¹ /застави та строк дії зовнішньоекономічного договору (контракту), що фінансується за таким кредитним договором, не менший за строк дії кредитного договору **або** сума кредиту складає менше 5 млн. грн.

Якщо кінцевим(-и) бенефіціарним(-и) власником(-ами) позичальника, сукупний розмір власності якого(-их) становить 50%+1, є нерезидент(-и) або держава, порука є необов'язковим видом забезпечення.

- **додаткове забезпечення** – відповідно до внутрішніх політик та процедур ЕКА;

- строк дії договору забезпечення - не менше строку дії кредитного договору;

- тип кредиту: відновлювальна кредитна лінія, невідновлювальна кредитна лінія, стандартний кредит;

- валюта кредиту: USD, EUR, UAH;

- цільове використання: **фінансуванню підлягає поточна діяльність позичальника на виконання ЗЕД (в т.ч., але не обмежуючись, щодо придбання основних засобів, поповнення обігових коштів), в рамках якого передбачається або здійснення експорту (продаж) товарів (робіт, послуг) українського походження, або виробництво українських товарів з наступним експортом останніх** відповідно до умов кредитного договору та який відповідає вимогам, зазначеним нижче;

- джерела погашення: виручка за ЗЕД, що фінансується в рамках програми та/або виручка від фінансово-господарської діяльності;

- експортний кредит надано на підставі затвердженої ЕКА типової/примірної форми кредитного договору з урахуванням індивідуальних умов кредитування, затверджених уповноваженим органом страхувальника, наданої страхувальником разом із заявою про намір укласти договір страхування експортних кредитів (портфельний) з урахуванням змін, які страхувальник вніс, та про які повідомив ЕКА у порядку, передбаченому договором страхування;

- процентна ставка за кредитом – визначається страхувальником;

- сплата процентів (відсотків) за користування експортним кредитом - щомісячно.

На дату сплати наступних частин страхового платежу- для експортних кредитів, період страхування за якими перевищує 365 (триста шістдесят п'ять) календарних днів:

- **обов'язкове забезпечення:** для кредитів, сума яких складає 5 млн. грн. та більше, - майнові права на виручку за зовнішньоекономічним договором (контрактом) або інший прийнятний вид забезпечення/застави, за умови дотримання наступних правил:

- вивільнення обов'язкового забезпечення забороняється до моменту закінчення кредитного договору позичальника;

- на дату сплати наступних частин страхового платежу відсутня прострочена заборгованість позичальника перед страхувальником;

- на дату сплати наступних частин страхового платежу залишок заборгованості за кредитним договором не повинен перевищувати 85% невиконаного залишку за зовнішньоекономічним(-и) договором(-ами) (контрактом(-ами)) (різниця між сумою контракту(-ів) та здійсненими платежами за контрактом(-ами)), на виконання якого(яких) надано експортний кредит;

- об'єкт інвестування. Застава майнових прав на об'єкт інвестування повинна бути укладена з зобов'язанням позичальника передати даний об'єкт інвестування в заставу після його відповідного прийняття на баланс.

Вимоги до діючого експортного кредиту:

Діючий експортний кредит (наданий на підставі кредитного договору, укладеного до дати укладення договору страхування) може бути застрахований протягом 6 (шести) місяців з дати укладення договору страхування. При страхуванні діючих експортних кредитів застосовуються всі вимоги, зазначені у договорі страхування, а також такі вимоги:

- кредит не є реструктуризованим у зв'язку з фінансовими труднощами позичальника;

- кредит не виник в результаті повторної/наступної заміни кредиту на інший кредит;

- умови кредиту мають відповідати вимогам, зазначеним у договорі страхування;

- строк кредиту становить більше, ніж 31 день.

Вимоги до ЗЕД, на виконання якого надано експортний кредит:

На дату включення експортного кредиту (кредитного договору) до Реєстру:

- предмет ЗЕД – відповідно до переліку робіт, послуг українського походження, а також товарів за групами згідно з УКТ ЗЕД, які відповідають вимогам ст.8 Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності» (далі – Закону);

- сторони договору (український експортер – позичальник та іноземний покупець) не можуть входити до однієї групи пов'язаних осіб та/або таких, що є під спільним контролем;

- іноземний покупець має відповідати вимогам, визначеним у Законі №1792 (в першу чергу, ст.11 Закону);

- відсутня прострочена дебіторська заборгованість за іншими договорами ЗЕД іноземного покупця перед позичальником-українським експортером або перед групою в яку входить позичальник понад 30 днів на момент прийняття рішення щодо кредитування.

- **На дату сплати наступних частин страхового платежу- для експортних кредитів, період страхування за якими перевищує 365 (триста шістдесят п'ять) календарних днів:**

- протягом строку дії кожного періоду страхування наявний чинний договір ЗЕД, що фактично передбачає розрахунки між сторонами договору ЗЕД;

- предмет ЗЕД відповідає переліку та вимогам ст.8 Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності»;

- наявний контроль поточного стану виконання зовнішньоекономічного договору (контракту). Протягом попереднього періоду страхування Страхувальником проведений моніторинг розрахунків за договором ЗЕД згідно процедур Страхувальника. У разі відсутності надходження коштів за договором ЗЕД Страхувальник повинен ініціювати заміну застави за даним ЗЕД на іншу.

Позичальник має відповідати усім таким вимогам:

• є українським експортером;

• строк реєстрації як суб'єкта господарювання перевищує 12 місяців;

• має досвід зовнішньоекономічної діяльності (наявні надходження валютної виручки за останні 12 місяців **або** є суб'єктом господарювання понад 3 (три) роки **або** юридична особа є учасником групи під спільним контролем або групи пов'язаних контрагентів діяльність яких здійснюється не менше 2-х років та яка має досвід здійснення операцій експорту товарів (робіт, послуг) українського походження);

• клас відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України від 30.06.2016 №351: позичальника-юридичної особи – не гірший, ніж «6», позичальника-фізичної особи підприємця – не гірший, ніж «2»;

• допускається приналежність позичальника до групи пов'язаних осіб, осіб під спільним контролем, клас групи під спільним контролем – не гірше ніж «6», за умови дотримання всіх інших вимог до Позичальника;

• у разі, якщо учасники групи є клієнтами Страхувальника – має бути відсутня прострочена заборгованість за наявними зобов'язаннями перед Страхувальником за останні 12 місяців понад 30 днів;

• відсутня інформація щодо використання позичальником державної підтримки експорту з порушенням законодавства або умов її надання;

• укладений між страхувальником та позичальником кредитний договір повинен містити положення про запевнення позичальника щодо 1) не проведення без згоди страхувальника зміни складу і структури власників істотної участі та кінцевих бенефіціарних власників; 2) не здійснення зміни без згоди страхувальника організаційно-правової форми господарювання позичальника.

Ліміт за портфелем встановлюється ЕКА індивідуально для кожного банку-страхувальника строком на один рік та щороку обов'язково переглядається.

ЕКА здійснює безвиїзний та виїзний (документальний) **моніторинг** застрахованих експортних кредитів та кредитних договорів.